

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

27 април 2020 г.

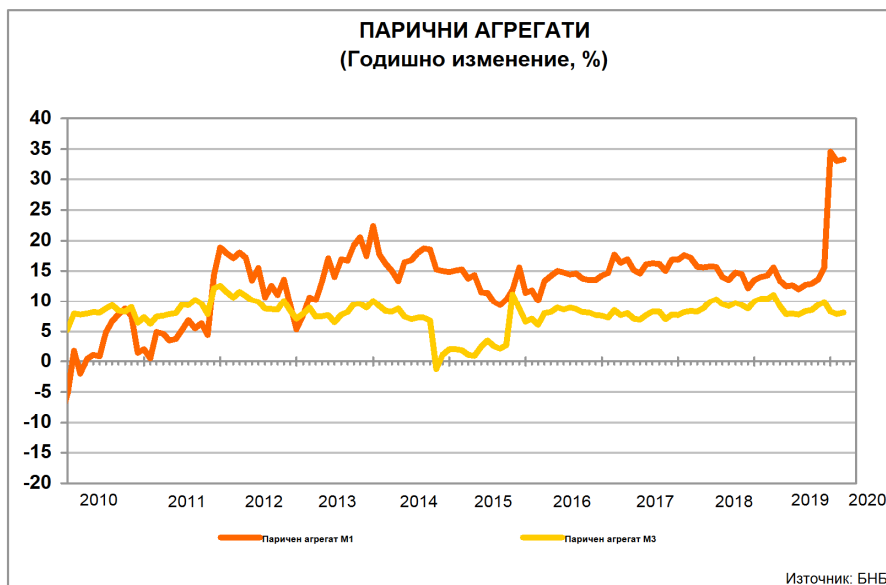
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Март 2020 г.

През март 2020 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 8.1% при 7.8% годишното нарастване през февруари 2020 година. В края на март 2020 г. *широките пари* са 102.733 млрд. лв. (80.8% от БВП³) при 102.029 млрд. лв. към февруари 2020 г. (80.3% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през март 2020 г. с 33.3% на годишна база (33% годишен ръст през февруари 2020 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за февруари 2020 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матурирест до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

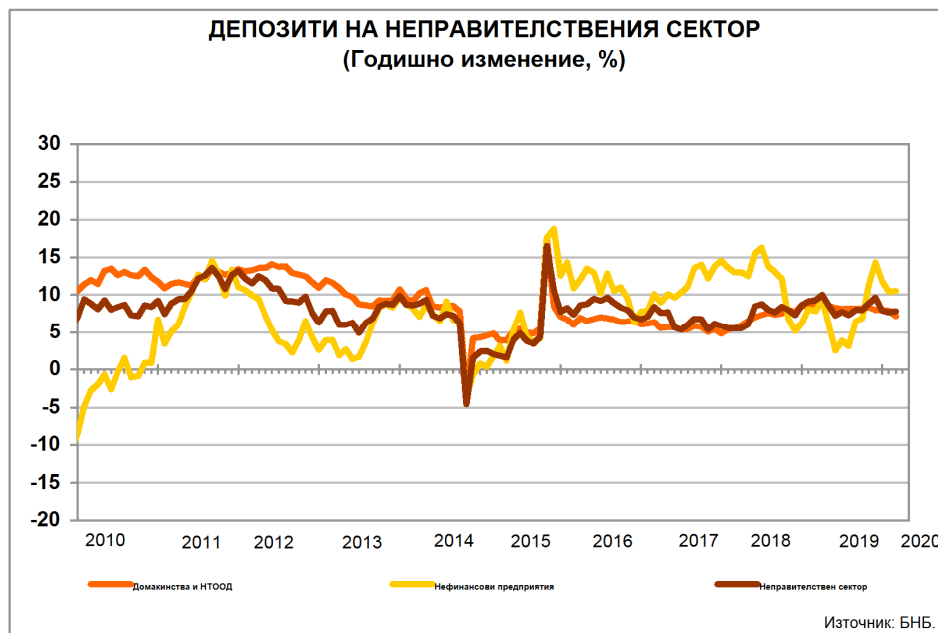
³ При БВП за 2020 г. в размер на 127.126 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на март 2020 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 85.251 млрд. лв. (67.1% от БВП), като годишното им увеличение е 7.8% (7.7% годишно повишение през февруари 2020 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 25.814 млрд. лв. (20.3% от БВП) в края на март 2020 година. В сравнение със същия месец на 2019 г. те се увеличават с 10.5% (10.4% годишно повишение през февруари 2020 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 1.4% на годишна база през март 2020 година (14.5% годишно понижение през февруари 2020 г.) и в края на месеца достигат 3.317 млрд. лв. (2.6% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 56.121 млрд. лв. (44.1% от БВП) в края на март 2020 година. Те се увеличават със 7.2% спрямо същия месец на 2019 г. (7.9% годишен ръст през февруари 2020 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 65.499 млрд. лв. в края на март 2020 година. Те се увеличават с 11.6% спрямо същия месец на 2019 г. (11.5% годишно повишение през февруари 2020 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 64.843 млрд. лв. и нараства спрямо март 2019 г. с 11.3% (10.9% годишно увеличение през февруари 2020 година). През март 2020 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават с 9.4%, като достигат 65.255 млрд. лв. (9.5% годишно увеличение през февруари 2020 година).

В края на март 2020 г. кредитите за неправителствения сектор са 63.364 млрд. лв. (49.8% от БВП) при 63.276 млрд. лв. към февруари 2020 г. (49.8% от БВП). През март 2020 г. те се увеличават на годишна база с 9.1% (9.2% годишно повишение през февруари 2020 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 502.9 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

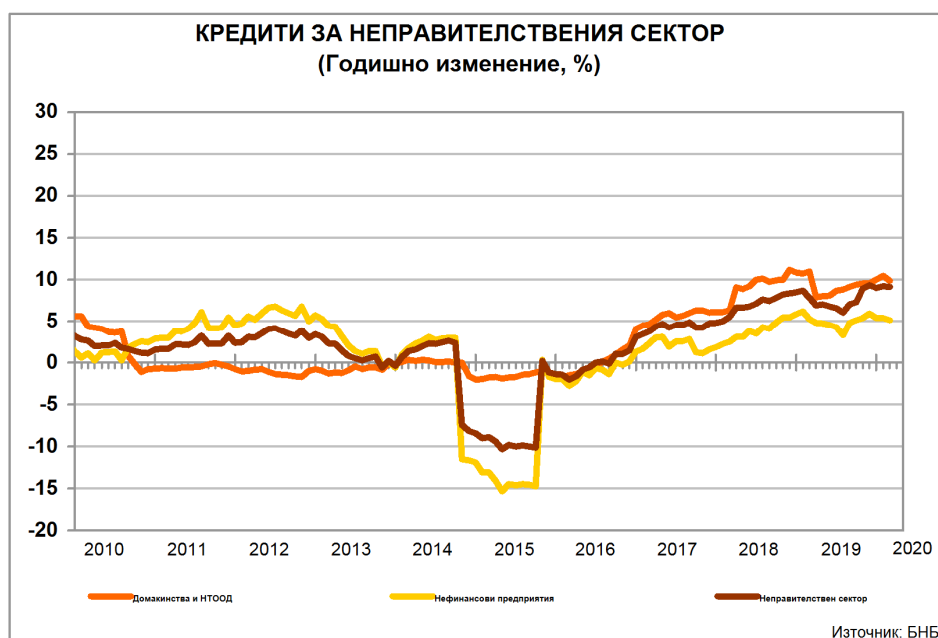
⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните позиции не попадат в обхвата на паричната статистика.

Други ПФИ са 518.6 млн. лв. (в т. ч. 85.8 млн. лв. през март 2020 година), а обратно изкупените кредити – 15.7 млн. лв. (през март 2020 г. няма обратно изкупени кредити).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 5.2% на годишна база през март 2020 г. (5.4% годишно повишение през февруари 2020 г.) и в края на месеца достигат 34.824 млрд. лв. (27.4% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 24.360 млрд. лв. (19.2% от БВП) в края на март 2020 година. Спрямо същия месец на 2019 г. те се увеличават с 9.9% (10.5% годишно повишение през февруари 2020 година). В края на март 2020 г. *жилищните кредити* са 11.053 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 14.8% (15.1% годишно увеличение през февруари 2020 година). *Потребителските кредити* възлизат на 11.540 млрд. лв. и се увеличават с 10.4% спрямо март 2019 г. (11.5% годишно повишение през февруари 2020 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 33.5% (34.8% годишно понижение през февруари 2020 г.), като достигат 502.2 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 4.180 млрд. лв. (3.3% от БВП) в края на март 2020 година. В сравнение с март 2019 г. те се увеличават с 50.5% (43.4% годишно повишение през февруари 2020 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 59.155 млрд. лв. в края на отчетния месец при 58.907 млрд. лв. в края на февруари 2020 година, като нарастват с 2.9% в сравнение с март 2019 г. (2.8% годишно повишение през февруари 2020 година). През март 2020 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 2% (2.4% годишен ръст през февруари 2020 г.), като достигат 68.557 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 9.402 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 3.8% (0.1% годишно повишение през февруари 2020 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2017	2018	2019	Февруари 2020	Март 2020	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	7.8	102,733	8.1
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	16.9	12.2	15.5	33.0	73,320	33.3
1.1. Пари извън ПФИ	10.9	10.0	10.5	8.3	16,960	10.2
1.2. Овърнайт депозити	19.6	13.1	17.6	42.8	56,359	42.2
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-1.9	4.7	2.3	-26.1	29,413	-26.5
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-1.9	5.5	1.3	1.7	28,867	1.6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-2.0	2.7	4.8	-95.3	546	-95.3
3. МЗ - М2(=3.1.)	-21.6	-99.3	-100.0	-100.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репосделки)	-21.6	-99.3	-100.0	-100.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	2.8	59,155	2.9
1.1. Чуждестранни активи	2.7	8.3	3.1	2.4	68,557	2.0
1.2. Чуждестранни пасиви	-3.9	7.8	2.9	0.1	9,402	-3.8
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	8.0	7.8	14.1	11.5	65,499	11.6
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	6.7	7.5	11.5	10.9	64,843	11.3
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	149.4	-212.1	243.8	41.4	-412	69.4
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.5	8.9	9.7	9.5	65,255	9.4
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	46.9	17.7	279.7	115.1	656	59.4
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	6.2	7.3	9.7	7.7	85,251	7.8
1. Нефинансови предприятия	13.8	5.2	14.3	10.4	25,814	10.5
2. Финансови предприятия	-26.9	16.9	2.4	-14.5	3,317	-1.4
3. Домакинства и НТООД	5.4	7.7	8.0	7.9	56,121	7.2
КРЕДИТИ (=1+2+3)						
1. Нефинансови предприятия	4.7	8.4	9.3	9.2	63,364	9.1
2. Финансови предприятия ⁵	51.8	23.7	46.9	43.4	4,180	50.5
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6.0	11.2	9.5	10.5	24,360	9.9
3.1. Овърдрафт	-5.3	2.2	-2.4	-3.2	1,265	-4.8
3.2. Жилищни кредити	8.5	11.8	14.5	15.1	11,053	14.8
3.3. Потребителски кредити	5.0	16.6	10.8	11.5	11,540	10.4
3.4. Други кредити	10.5	-24.1	-40.9	-34.8	502	-33.5

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, ангажирани със *спомогателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за февруари 2020 година. Наличието на ревизии е показано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2017	2018	2019	Февруари 2020	Март 2020
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	7.8	8.1
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	8.7	6.8	8.9	19.0	19.3
1.1. Пари извън ПФИ	1.7	1.6	1.7	1.3	1.7
1.2. Овърнайт депозити	6.9	5.1	7.2	17.6	17.6
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-0.9	2.1	1.0	-11.1	-11.2
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-0.6	1.7	0.4	0.5	0.5
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-0.3	0.4	0.6	-11.7	-11.6
3. М3 - М2(=3.1.)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	2.8	2.9
1.1. Чуждестранни активи	3.3	9.7	3.6	2.8	2.3
1.2. Чуждестранни пасиви	-0.7	1.4	0.5	0.0	-0.7
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	6.7	7.5	11.5	10.9	11.3
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	2.1	-1.4	1.7	1.1	1.6
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.6	8.9	9.8	9.8	9.7
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4.7	8.1	9.1	9.2	9.1
а) Нефинансови предприятия	1.0	3.1	3.3	3.1	2.9
б) Финансови предприятия ³	1.5	1.0	2.3	2.2	2.4
в) Домакинства и НТООД	2.2	4.0	3.6	4.0	3.8

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидираня баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за февруари 2020 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.